

A középiskolai tanárképzés helyzete... Felsőokt.Szeml. 1970/7-8
 Unger: Szempontok a bölcsészeti karok... uo. 1978/2
 András: Felsőoktatásunk fejlesztettségéről Társ.Szeml. 1981/5.
 s: A tudományegyetemek távlati fejlesztési koncepciója Felsőokt.Szeml. 1978/2.
 Rédei: A középiskolai tanárképzés... Felsőokt.Szeml. 1972/7-8
 ri Andor: Tanárképzés, szakképzés... uo.
 István: Pártélet 1981/4.
 oulzus 3. /kézirat/
 E 3 éves intézkedési terve Első tervezet /kézirat/

erlik, hogy a közelmúltban megjelent /az 1977-ben kiadottat módosító/ hatá-
 az 5%-os bérfejlesztési mutatót 4%-ra szállították le.

-. -

VITA AZ ÉRDEKVÉDELMI RENDSZERRŐL

ny:

5. számában közöltünk egy javaslatot a hallgatói képviseleti rendszerre. A
 et alapelvei a kivételnélküliség, a közvetlenség és a nyilvánosság. A képv-
 rendszer a választott csoportvezetőkre és tanszéki képviselőkre épül; belő-
 s a kari KISZ-vezetőségből áll a Kari Hallgatói Tanács, amely képviselőket
 t a Kari Tanácsba és az Egyetemi Tanácsba, és -- a javaslat szerint -- bizo-
 a hallgatót közvetlenül érintő jogokat gyakorolna. A Kari Hallgatói Ta-
 élévente, a kari tanácsbeli képviselők valamivel gyakrabban ülnek össze. A
 a kar tanácsbeli képviselőiből, és az egyetemi KISZ-vezetőségből áll össze az
 emi Hallgatói Tanács, amely az igények szerint ülésezne, két ülés között pe-
 egyetemi szintű jogokat az Egyetemi Tanács hallgatói képviselői gyakorolják./

+

Agnes: LEHETŐSÉGEK ÉS IGÉNYEK

tavaszi kari KISZ küldöttgyűlés megbizta a kari vezetőséget, hogy az új a-
 szervezeti strukturának megfelelő érdekképviseleti, érdekvédelmi rendszert dol-
 ki a karon. A kari vezetőség munkabizottságot hoz létre, s a tervezetet az
 küldöttgyűlés elé terjeszti majd. Az egyetemi KISZ-bizottság szintén foglal-
 ebben az évben az érdekképviselet, érdekvédelem kérdésével.
 három fő problémakört különíthetünk el, melyek egyes pontokon természetesen
 k egymást, s épp ezért egyiket sem vizsgálhatjuk a többitől elszakítva:
 hallgatói képviselet a különböző szintű állami fórumokon, testületekben /tan-
 , szekciók, kari tanács, kari munkabizottságok/; ennek eddig kialakult mecha-
 na: évfolyanggyűléseken választott tanszéki képviselők, karitanácsstagok a csak
 ; funkcionáló kari érdekvédelmi munkabizottság irányításával /tényleges irá-
 a kari érdekvédelmi felelős/. Ez az alapmechanizmus továbbra is fenntartha-
 vel az alapszervezeti strukturaváltozás ennek alapjait nem érintette /eddig
 tódott az alapszervezetekhez direkt formában/. Feladat: hatékonyságát és
 nosságát növelni, ennek érdekében szervezeti kereteit pontosan körülhatárol-
 a tanszéki képviselő jogai és kötelességei a legkidolgozatlanabbak mind a
 tanszék, mind a hallgatók irányában
 a szekcióképviselet jelenleg még nem épült ki, ennek fő oka, hogy nincs a
 szekciónak közvetlen feladatuk az oktatási folyamatban
 a kari tanácsai képviselet működik pillanatnyilag a legjobban, de hatékony-
 sága nem kielégítő.
 onáló érdekvédelmi munkabizottságot kell létrehozni, mely ezeket a képvisele-
 mákat koordinálni tudja.
 zociális érdekvédelem eddig szorosan kötődött az alapszervezetekhez, ezt le-
 tette az alapszervezeti és csoportstruktúra egybeesése. Feladat: a csoport-
 alapuló rendszer létrehozása, de ha a tanulmányi ösztöndíjnál érvényesíteni

ak a közéleti tevékenység szempontjait is /s ha elfogadjuk, hogy az egyetem egyszerűen szakember-, hanem értelmiségképző funkcióval rendelkezik, vagyis a közéleti tevékenység a "szakirány" integráns része/, akkor ezen tevékenységek szereit hozzá kell kapcsolnunk a rendszerhez, s itt alapbázisul az alapszervezethez számításba.

Ifj. Törvény MM. végrehajtási utasításában biztosított KISZ jogosultságok, azaz KISZ-testületek /alapszervezetek, KISZ-vezetőség/ gyakorolhatnak. Feladatuk a gyakorlati alkalmazás legoptimális módozatait kialakítani. Nem térképeztük meg, hogy melyik kérdésben milyen szinten szállhat be a KISZ a leghatékonyabban jogosultságaival a kari döntési mechanizmusba. A lehetséges alternatívák kidolgozása figyelembe kell venni az intézetek létrehozásának lehetőségét is, hiszen az állami vezetés döntési szintjei ennek megfelelően átrendeződnek majd.

Fő feladat a "direkt" KISZ-es /a jogosultságokon keresztül gyakorolt/ képviselést és a KISZ-szervezet politikai irányítása alatt álló, de szervezeti formában nem közvetlenül a KISZ testületeihez tapadó hallgatói képviselőt kapcsolni meghatározása. Véleményem szerint kétirányú ez a feladat:

Egyrészt a jogosultságok gyakorlásának előkészítő munkájában van /vagy lehet/ részt vevő hallgatói képviselőnek /jónéhány kérdésben mire az ügy kari szintre -- azaz a kari szintre -- kerül, mire a KISZ kari szinten tudná gyakorolni jogosultságát a kérdés már jórészt eldöntött a tanszéki vélemény, rangsorolás által/ -- hiszen a tanszéki képviselőknek.

Másrészt a kari KISZ-szervezetnek a maga politikai és szervezeti lehetőségeit figyelembe véve jóval átgondoltabban kell kihasználnia, jobban kell mozgósítania oktatási politikai elképzeléseinek érvényrejuttatása érdekében -- ezen törekvéseinek megvalósulása a kari tanács lehet, ez a kari KISZ-vezetőség és a választott kari tagok az eddiginél sokkal szorosabb és tervszerűbb együttműködését igényli.

A kari tanácstagok és a KISZ-vezetőség a kari állami munkaterv alapján határozza meg, hogy melyik témára milyen módon készülnek fel, melyik kérdéssel indítsa a KISZ-vezetőségnek külön is foglalkoznia, stb./

+

Melinda: NA ÉS A GYAKORLAT?...

"--" 5. számában megjelent Sziij Ferenc terve a hallgatói képviselői rendszerről. A tervet a kari vezetőség megvitatta, s bizonyos részeit megfontolásra bízta az érdekvédelmi rendszer kidolgozására megbízott munkabizottságnak. /Ez a terv a tervezet 3.3.3. pontjait megfogalmazott elképzelésekre vonatkozik./ A fentiek szempontokat figyelembe véve nem tartjuk helyesnek azonban azt, hogy csak szervezeti-formális oldalról közelít

a képviselői jónéhány pontján a szóba jöhető kérdések alaposabb vizsgálatára van szükség -- hiánya merev rendszert hoz létre /pl. egyáltalán nem körvonalazott lehetőségek esetén nem tudunk állástfoglalni, ld. a tanszéki értekezletek jogkörének kidolgozatlansága/

Alapbázis hiánya /ld. a Kari Hallgatói Tanács egész rendszere/ E tekintetben gondoljuk, hogy a tervet nem számol a realitással. A hallgatók részéről olyan állami öntudatot, politizálási készséget feltételez, amely egy ideális állampolgárnak felel meg. Kétségtelen, hogy egy tervet tükrözhet leendő gyakorlatot, de a gyakorlatok kihagyása irreálissá teheti azt. A Kari Hallgatói Tanács helyett pl. nagyobb létszámú koordináló tanácsot vagy bizottságot tartunk működőképesnek,

rendszeresen, általa meghatározott időben és gyakorisággal tarthatna kibővített üléseket, és amely alapvetően a csoportvezetőkre ill. évfolyamtitkárokra, továbbá kari tanácstagokra, tanszéki képviselőkre, ill. szakon belül 1 megbízottra, és a kari érdekvédelmi felelősre épülne

oktatói-hallgatói véleményezést ebben a formában nem tartjuk megvalósítha-

allgatóknak nem kötelező, az oktatóknak igen

székvezetők oktatói véleményezésének nyilvánossága

a nyilvánosság azonban csak a faliújságra terjedhet ki."

ekkel együtt a tervezetet a megbizottság átgondolja és megvitatja, s annak nyéről márciusig /a küldöttgyűlésig/ folyamatosan tájékoztatást ad.

+

Ferenc: HOZZÁSZÓLÁS Deák Ágnes és Kalmár Melinda cikkeihez

birálók két oldalról kérdőjelezik meg tervezetünk jogosultságát: Deák Ágnes nlegi rendszer fenntarthatóságát állítja, Kalmár Melinda pedig az általunk lt rendszer hiányosságaira próbál rámutatni. Véleményem szerint egyik, bírán cs elfogadható érvekkel alátámasztva.

Deák Ágnes elemzéséből is kiderül, hogy a jelenlegi érdekképviselő három van szétszakítva. A három rész három különböző jogkörrel rendelkezik: 1. - ki képviselő -- az egyes szakok évfolyamai választják; a képviselőnek a eg érvényben lévő szervezeti és működési szabályzat 48.§-a és 88. pontja ér en tanácskozási joguk van; 2. tanácsstagok -- évfolyamgyűlések választják ő -gkörük szerintem nem tisztázott /a szabályzat szerint döntési joguk van, Ifj.Törvény-adta jogok a KISZ-vezetőséghez vannak utalva/, a kari és egyete- ácsstagok ezen belül szintén egymástól független rendszer szerint működnek; Z-érdekvédelem -- KISZ-gyűléseken megválasztott felelősökre épül, a tavasz- isztázott jogok birtokában. Ennek az alapmechanizmusnak az a hibája, hogy az részek nincsenek természetes módon kapcsolatban /a koordinálás sem természe- pcsolat/, s így ez döntésérvényesítési nehézségeket, valamint illetékességi nákat rejt magában.

e tartalmaz ez a rendszer egy másfajta nehézséget is, amely implicit módon a megtelálható Deák Ágnes írásában -- igaz, egy ellenkező irányú érvelésbe a. Véleménye szerint a hallgatói képviselőt és a szociális érdekvédelmet kell különválasztani, s az utóbbit az alapszervezetekre alapozni, hogy a i tevékenységnek /a "szakirány" integráns részének/ szempontjait is érvé- ni lehessen. Én ezt úgy fogalmaznám meg egyszerűbben, hogy a különválasztás KISZ-ben aktívan tevékenykedők szociális megjutalmazása. Ez viszont sze- egyfajta hallgatói tudathasadást okoz, hiszen az anyagi érdekvényesítésnek szerűbb, több kilátással rendelkező utat nyitunk meg, mint a "szakirányu- ezzel elmélyítjük a szétszakítotttságot. Az integrálási igénynek csak egy s képviselői rendszerrel tehetünk eleget, amelyben a szociális érdekvé- s a tanulócsoporthoz alapul, persze ehhez azt kell belátnunk, hogy a s problémákat feldolgozó HKR-munka is közéleti tevékenység. A KISZ-munka elismerését esetleg más módon is meg lehet oldani.

lmár Melinda kritikai szellemű írásában két kifogás lényeges. Az egyik a tervezetünk "csak szervezeti-formális oldalról közelít". A megállapítás , de nem lehet kifogás. Az érdekvédelmet tartalmilag is meg lehet közeli- e az ügyek elintézésének formája is fontos / az Ifjúsági Törvény ezt a de a iskolájának nevezi/. A tervezetünk ez utobbinak a rendezésére tesz javas- "játékszabályokat" próbál lefektetni. Arra természetesen vigyázni kell, a játék ne malmozás vagy snóbli legyen, de ezt a tartalmi kérdések szerve- aló beépítésével nem lehet garantálni, legfeljebb olyan szabályok megadá- amelyek komolyabb, tétre menő játékokat is lehetővé tesznek. Ez már válasz lényeges kifogásra is, amely a HKR tömegbázisát kérdőjelezi meg, pontosab- , hogy lesz-e olyan érdeklődés a Kari Hallgatói Tanács iránt, hogy az dön- s legyen. Az érdeklődés attól függ majd, hogy a működése során mennyire

os érdekek merülnek fel. Szerintem vannak nagyon fontos hallgatói érdekek, pont ezek közül sok ma még lappang. Felszínre kerülésüket elősegítheti egy rendszer létezése, működése, és elősegítheti a KISZ érdektudatosító tevé- sége is.

Élményem szerint egy jövődő HKR-nek három alapelvet kell szem előtt tarta- 1./ kivételnélküliség - a demokrácia kiindulópontján nem pragmatikus szempon- t / kilencven-valahány %-os KISZ-arány/, hanem az ellentmondásmentesség elvét érvényesíteni; 2./ egységes rendszer - ennek szükségességét már fentebb é- tettem; 3./ a jogos kisebbségi érdekek érvényesítésének lehetősége - a jövődő nem veheti át egy az egyben a KISZ mozgalmi jellegű döntéshozó-végrehajtó me- izmusát; hiszen előfordulhatnak olyan sérelmek is, amelyek egy tanszék hall- in kívül másokat nem érintenek.

tervezetünknek jelen pillanatban négy valódi hiányosságát látom. 1./ Nem tudja ldani a jogok problémáját.

vőbeli megoldás talán bizonyos jogok helyi szintű átruházásában kereshető. másik eljárás lenne az, hogy egyelőre intézményes jogok nélkül hívjuk életre ndszert /ill. annak egy átmeneti formáját/. 2./ A KISZ-szel való kapcsolat is bbi gondolkodást kíván. Itt is többféle megoldás képzelhető el, de a konkrét- ól csak a megvalósítás során van értelme beszélni. 3./ Az előzővel összefügg gorvoslati szerv igénye is. Egy HKR-rel szemben érvényesíthető vétőjog esetén tervezet/ létre kell hozni egy fellebviteli forumot is. Ez lehetne talán egy ni ifjusági bizottság, igaz, ennek az Ifjusági Törvény végrehajtási utasítása int nem lehet döntési jogköre. 4./ Kidolgozandó végül a kisebbségi érdek ér- esítési mechanizmusa is

emélen, hogy a diákpárlamenten az alapelveket, ill. a felsorolt hiányosságokat lehet tárgyalni.

téma iránt érdeklődők figyelmét felhívjuk a Népszabadság 1981. október 20-i a 3. oldalán megjelent " Diákképviselő az egyetemeken " című cikkre. Remél- hogy e három vélemény egyidejű közlésével jobb feltételeket teremtettünk a érdekvédelemnek - érdekképviselőnek mind az elvi, mind a gyakorlati tisztá- hoz. Várjuk a további véleményeket, felszólalásokat. -Szerk./ lamint a Népszabadság okt. 25-i stámban megjelent vá- szcikkre: Együttessen sz egyetemeken.

ELLESETT PÁRBESZÉDEK

om lemondtnál.

sz, hogy lemondtnam. Otthagytam őket, mint Szent Pál az oláhokat.

akkor miért vállaltad el egyáltalán?

valakinek csak kellett vállalnia. KISZ-titkár nélkül nem lehet alapszervezet. nem akarta, hát én áldoztam fel magam.

segített sokat amint látom a mártiromságod.

em az én hibám, hogy két év alatt egy közös programot nem tudott magának hozni a csoport. Egy ember hiába veri a nyálát, ha többinek ez kamu.

egy ember csak arra jó, hogy legyen kibe törülközni, ha gáz van.

az volt?

volt semmi. Legfeljebb langyos víz. A végén különben csak hárman maradtunk portban, mert a többi szétszéledt. Volt, aki átigazolt más klubba /alapszer- / volt olyan is aki végleg kilépett a buliból.

életük mi lesz?

előre szabaduszók vagyunk, de csak oda kell társulnunk nekünk is valamelyik hoz.

a többiek?

igen, mert végülis hozzátartozik az ember érdekéhez az is, hogy KISZ-tag

n. Senki sem akarja ilyen hülyeség miatt eltekerni a saját jövőjét.
 z új alapszervezetekben, erről vajon mi lesz a vélemény?
 sak szöveg ezzel az új alapszervezettel, mert hiába akar egy-két ember
 zni, ha a többi csak azért van ott, mert az az érdeke, hogy ott legyen
 ol.
 r mi változik egyáltalán?
 ez lesz az alapszitu, nem sok minden. Nem mondom, hogy semmi, de nem sok...

töröd a fejed egykomám?
 , hogy mit kellene írni, nehogy megszívassák érte az embert.
 n már miért szivatnának meg téged?
 eld mi lenne abból, ha az ember egy véleményben azt írná le egy tanárról
 gondol...
 e ez névtelen, nem?
 csoport nevében írom.
 iért egyedül?
 áltuk először közösen is, de egy félórnyi vita után - kiróó mit írjunk-
 nki elszállingózott, mint ősszel az ökörnyál. Aztán az lett, hogy mindenki
 t egy tanárt, akiről megírja a véleményét, úgy, hogy a többinek is megfelel-
 eg mit jelent?
 ul jót, se túl rosszat.
 t nem?
 eld el, ha egy rossz tanárról megírod a véleményed őszintén, ettől még az a
 nem fog megjavulni, de a csoporttal azért nyugodtan kihuzathatja a rövidebbet.
 szont egy jó tanárról megírod, hogy teszem azt rá lehet gyujtani az óráján
 nem kötelező járni a szemináriumaira sem, mert nem olvas névsort - egyébként
 zért jár el mindenki, na meg a jó órák miatt is persze - szóval, ha ezt
 od, akkor ezért a tanárt is megszívadják. Szóval diplomatikusnak kell lenni.
 a egységesen állna ki a csoport a véleménye mellett, akkor...
 ég? Nálunk legfeljebb a lógásban egységesek az emberek, mert ha szorul a
 valahol, akkor már mindenki azt nézi inkább, merre előnyösebb kibujni a
 ból.
 al egy diplomatának kell lenni az embernek?
 tell találnia a középutat, ez a lényeg...

nek, ki tudja megmondani, hogy milyen új szervezetek vannak a karon? Hová
 s az embernek belépnie?
 és mindenhova érdemes.
 nkratan, hogy kifélék, mifélék?
 ófia, történetész, faliujságos...
 ilyenek?

neked mi kéne?
 yen alapszervezet nincs, hogy fák, virágok, fény...
 z meg milyen szervezet volna?
 , aminek az volna az alapszabálya, hogy megtiltana tagjainak a gyűlésezést,
 vezkedést!
 sz enélkül nem létezhet egy szervezet!
 pp ez a bajom az egészszel. Az örökös agyonszervezés, hogy itt minden csak
 megszabott, zárt keretek közt mehet végbe. Hol a spontán őszinte kezdeménye-
 helye?
 gondolatjelbe sincs kedved megmártózni?
 már, ez a legneveltségesebb társaság az egészben.
 ?
 a az udvari bolond szerepét, őfelsége ellenzéke...

mi bajod vele?

Más, csak ez. Ennek ellenére, lehet, hogy éppen ide fogok belépni...

mi a francnak kell neked mindig valamit kavarnod?

mit kavarok én?

t. Nyüzsgosz, ott vagy mindenütt, ahol valami kavar van.

fog neked jóra vezetni, majd meglátod.

k odamegyek el, ami érdekel.

ujjárt el kezdesz kavarni. Én figyellek, amióta ismerlek, mindig ezt

d, de szerintem ennek nem lesz rádnézve jó vége, majd meglátod.

mi fog történni?

gnak szállni.

rt mi rosszat követek el?

ossz, hogy kitűnsz. Nagyon feltűnő vszgy. Mindenütt felhivod magadra a

et. Aztán ne csodálkozz, ha több problémád vsn, mint másoknak az élettel.

mások hgy élnek?

várnak annyit, hanem szép csendben meghuzódnak inkább.

ki?

ndenki, a többség. És épp ez a baj, mert, ha a többség nem lenne ilyen

is lenne a helyzet, de mivel egyszer ilyen, akkor itt nincs értelme a nagy

ásoknak, mert arra az ember ráfázhat. Nézz meg minket. Mi nem kavarunk

et nem is fog háborgatni senki.

neked jó?

ne lenne jó. Miért kockáztassak én másokért, amikor lehet, hogy ezek a mások

e se izélnek. Az emberek jól élnek és a jó életüket nem fogják kockáztatni,

rt, még ha létezne valahol ez a jobb élet.

kor...?

rát akkor. Ez van...

ament? Megy a nagy hühó, de én már megérttem itt jónéhány hasonló dolgot

ondhatnám, hogy nagyon lelkesedtem volna értük.

t volna alelkesedésre okot?

y az ember látja van valami foganatja, amit elmond. Mert idejön az ember

rában. Látja a doldokat, problémákat, mondja is, ahol tudja, kasszszobáh,

közt, vagy akár a diákpárlamenten, aztán ez így megy addig, amíg meg nem

rt amikor már látja, hogy az egésznek semmi értelme sincs, hogy minden

régiben, semmi nem változik, akkor aztán már nem mondja többet. Minek mon-

nek...?

eknek.

zed azok nem így gondolkoznak. Ugyanígy. És így is maradnak.

a kérdés meddig?

-.-

MIÉRT VAN KÖNYVTÁR?

a nem lehet használni. Illetve, ha csak kedvezményezetteknek, un. illeté-

lehet használni.

áborító és elkedvetlenítő, hogy egyes tanszéki könyvtárak látogathatása

hallgatókkal szemben gyakorolt kegy a könyvtárosok vagy feletteseik részé-

nap ilyen eset történt meg velem./Ismerve a hallagtók véleményét tipikus-

erthatom./ A tudományos szocializmus tanszéki könyvtár a kiírt nyitvatartá-

att többször zárva volt - ez az ajtó egyébként elég sűrűn zárva van -, de